

گنر

قیمت نفت افزایش یافت

● خبرگزاری رویترز گزارش داد که قیمت هر بشکه نفت برنت روز جمعه در بازارهای جهانی با افزایش ۱۵ سنتی و ثبت بالاترین رکورد در هفته گذشته به ۷۲٫۰۷ دلار رسید. براساس این خبر که در ساعت ۱۸ روز جمعه در ایرنا منعکس شده، قیمت نفت وست‌نکراس‌اینترمیدیت آمریکا هم با افزایش ۲۴ سنتی به ۶۳٫۱۱ دلارو ۱۱ سنت رسید. قیمت نفت خام آمریکا نیز با ۲۷ سنت افزایش به ۶۳٫۱۴ دلارو ۱۴ سنت رسید. به گزارش رویترز، اتفاق‌های اخیر در خاورمیانه همچون لغو معافیت‌های خرید نفت از ایران از سوی آمریکا و افزایش تنش‌ها در منطقه موجب نگرانی از بروز اختلال در عرضه نفت شده است. همچنین قرار است نشست آتی کمیته وزارتی سازمان کشورهای عضو صادرکنندگان نفت «وپک» برای تصمیم‌گیری درخصوص ادامه روند کاهش یا تغییر در میزان تولید، هفته آینده در عربستان برگزار شود.

حساب یارانه‌بگیران از ۴/۵ میلیون رد شد

● با واریز نودونهمین مرحله از پرداخت یارانه‌های نقدی حساب هر یارانه‌بگیر از ۴٫۵ میلیون تومان گذشت. به گزارش ایسنا، با وجود الزام چندساله قانون برای غربالگری یارانه‌بگیران و حذف افراد پردرآمد همچنان روال قبلی پرداخت ادامه داشته و در هر ماه حدود ۷۸ میلیون نفر یارانه نقدی ۴۵هزارو ۵۰۰ تومانی دریافت می‌کنند. از سال ۱۳۸۹ که قانون هدفمندی یارانه‌ها به مرحله اجرا درآمده تاکنون هر یارانه‌بگیر حدود چهارمیلیون و ۵۰۰ هزار تومان یارانه نقدی دریافت کرده است هرچند این رقم در حدود هشت سال گذشته و با تغییرات تورم به مرور ارزش خود را از دست داده اما به هر حال در هر ماه حداقل ۳،۴۰۰ میلیارد تومان بایست یارانه‌های نقدی به دولت هزینه تحمیل می‌شود که این رقم در سال به ۴۲ هزار میلیارد تومان می‌رسد. در مجموع در سال‌هایی که قانون هدفمندی یارانه‌ها اجرایی شده بیش از ۳۵۰ هزار میلیارد تومان بابت پرداخت‌های نقدی ۴۵هزارو ۵۰۰ تومانی در هر ماه هزینه شده که رقمی به اندازه منابع عمومی دولت در بودجه سالانه آن به شمار می‌رود.

فراپورس آماده تأمین مالی ایران‌ایر

● مدیرعامل فراپورس ایران با بیان اینکه این شرکت از آمادگی لازم برای عرضه بلوکی یا پذیرش سهام شرکت ایران‌ایر برای عرضه عمومی برخوردار است، افزود: در چند سال گذشته ما درصدد عرضه سهام شرکت ایران‌ایر به صورت بلوکی در فراپورس بودیم که برخی اتفاقات مثبت در این‌خصوص در جریان بود، اما پس از مدتی اعلام کردند نام این شرکت از لیست واگذاری‌ها خارج و برای رد دیون به یکی از دستگاه‌ها واگذار شده است. امیر هامونی، در گفت‌وگو با ایرنا به نامه‌ای که از سوی فراپورس ایران به وزارت راه و شهرسازی ارسال شده است، اشاره و بیان کرد: در این نامه اعلام شد که فراپورس ایران آماده تأمین مالی برای تمامی حوزه‌های حمل‌ونقل هوایی و ریلی از طریق عرضه اولیه سهام یا انتشار اوراق است. هامونی با تأکید بر اینکه تاکنون حمل‌ونقل ریلی برای تأمین مالی تجربه خوبی را در بازار سرمایه کسب کرده است، گفت: اکنون حمل‌ونقل ریلی باری وارد بازار سرمایه شده و برای حمل‌ونقل ریلی مسافری نیز در حال مذاکره هستیم تا بتوانیم آنها را وارد این بازار کنیم.

اپلیکشن‌های موبایل مجوز فروش بلیت هواپیما ندارند

● سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری اعلام کرد که اپلیکشن‌های موبایلی مجوز فروش بلیت هواپیما ندارند و این اقدام از سوی آنها بدون طی‌شدن مسیر قانونی است. رضا جعفرزاده در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اینکه صرفا دفاتر خدمات مسافرت هوایی که دارای مجوز بند «الف» از سوی سازمان هواپیمایی کشوری هستند و با معرفی سایت‌های فروش که به تأیید این سازمان می‌رسد، می‌توانند اقدام به فروش بلیت هواپیما کنند، اظهار کرد: سایر سایت‌ها و مجاری فروش بلیت هواپیما از نظر سازمان هواپیمایی واجهت قانونی ندارند. او با اشاره به اینکه دفاتر خدمات مسافرت هوایی دارای مجوز بند «الف» در صورتی که بخواهند به صورت الکترونیکی اقدام به فروش بلیت کنند، می‌توانند با اخذ مجوز در این رابطه اقدام کنند، بیان کرد: اسامی دفاتر و سامانه فروش الکترونیکی مجاز دارای مجوز بند «الف» روی سایت سازمان هواپیمایی قرار دارد و علاوه بر این سیستم اصالت‌سنجی روی سایت این سازمان به آدرس www.cao.ir قرار گرفته تا متقاضیان نسبت به صحت بلیت خود اقدام کنند. سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری، افزود: علاوه بر این دفاتر خدمات هوایی که دارای مجوز بند «ب» از سوی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری هستند، می‌توانند به صورت تور اقدام به فروش مجاز بلیت کنند. جعفرزاده با تأکید بر اینکه اقدام غیرقانونی فروش بلیت از سوی سایت‌ها و نیز اپلیکشن‌ها در دستور کار سازمان هواپیمایی کشوری قرار دارد، اعلام کرد: اگر در این رابطه گزارشی نیز از سوی مردم به سازمان هواپیمایی کشوری ارجاع شود، در جهت برخورد با متخلفان اقدام می‌شود.

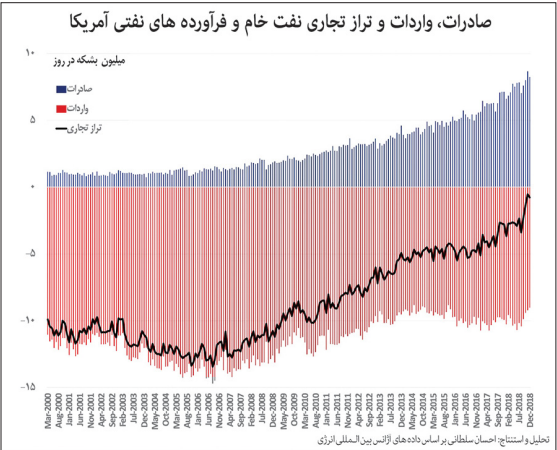
اقتصاد

وابستگی آمریکا به انرژی خلیج فارس به پایان رسید

ترفند از پیش طراحی شده پایان برجام

۲ سناریوی محتمل تقابل ایران و آمریکا در خاورمیانه

حسین راغفر ـ احسان سلطانی

نمودار روند صادرات، واردات و تراز تجاری نفت خام و فرآورده های نفتی آمریکا از اوت ۲۰۰۷ تا اوت ۲۰۱۸

۳۰۰ میلیارد دلار رسید که پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۹ میلادی کسری تراز تجاری نفتی به زیان چین افزایش یابد. روند مستمر رشد برقدرت صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی آمریکا، به واسطه افزایش قیمت جهانی نفت آغاز شد. افزایش جهانی بهای نفت، نه‌فقط موجب شد تولید نفت شل در آمریکا توسعه یابد، بلکه صنایع تولید سوخت‌های زیستی (مانند اتانول سوختی) نیز رشد و گسترش پیدا کردند. تحریم‌های نفتی ایران از یک سو موجب افزایش نااطمینانی در بازار نفت، کاهش عرضه نفت و افزایش قیمت نفت (رقابتی‌ترشدن صادرات نفت آمریکا) و از سوی دیگر وجود تقاضای بازار برای افزایش صادرات نفت آمریکا شده است.

با بالا رفتن صادرات آمریکا و ظرفیت‌های نفتی منطقه، قطع صادرات نفت ایران چالشی برای بازار جهانی نخواهد بود. در چهار ماهه ابتدایی سال جاری (۲۰۱۹ میلادی) افزایش صادرات نفت آمریکا معادل روند نفت ایران است.

هم‌اکنون تراز تجاری نفت و فرآورده‌های نفتی آمریکا نشان می‌دهند وابستگی اقتصاد آمریکا به نفت خلیج‌فارس به پایان رسیده و اقتصاد آمریکا از قیمت‌های بالای نفت بر اثر تلاطم‌های سیاسی و اقتصادی منطقه خاورمیانه زبانی نمی‌نمید و در همین حال که اقتصاد و تراز تجاری کل این کشور بهبود درخرو ملاحظه‌ای پیدا می‌کند، موانعی جدی در مسیر رشد اقتصادی رقبای جهانی خود، یعنی چین، اتحادیه اروپا، ژاپن و هند ایجاد کرده است.

پایان وابستگی آمریکا به انرژی خلیج‌فارس می‌تواند از عوامل بنیادی توضیح‌دهنده رویکرد سیاسی این کشور در پایان‌دادن به برجام باشد. برنده اصلی تحریم‌های نفتی ایران، اقتصاد آمریکا و البته

کشورهای نفتی مانند روسیه و عربستان سعودی هستند. افزایش جهانی قیمت نفت به زیان چین، اتحادیه اروپا و ژاپن تمام خواهد شد و پویایی اقتصاد این کشورها را تحت فشار قیمت‌های بالای انرژی قرار خواهد داد که به نفع آمریکا تمام می‌شود. وابستگی بالای اتحادیه اروپا به نفت و انرژی اقتصاد این اتحادیه را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در این میان اقتصاد انگلستان با وابستگی پایین‌تر به نفت نسبت به دیگر کشورهای اروپایی کمتر صدمه خواهد دید. دستاوردها و منافع اقتصادی و سیاسی آمریکا از تحریم نفتی ایران، بیش از آن است که عموما در تحلیل‌های سیاسی تصور می‌شود.

در یک جمع‌بندی کلی شرایط کنونی (تحریم نفت) تا دو سال آینده (سال ۱۴۰۰ شمسی) کم‌وبیش استمرار خواهد یافت. مقاومت یا انفعال ایران در برابر تحریم‌ها به شرایط جهانی و درایت و مهارت دولت و مسئولان در برابر شرایط پیش‌رو بستگی خواهد داشت. نگارندگان از دیدگاه اقتصاد

منطقه‌ای و نفتی، محتمل‌ترین سناریو را استعمار شرایط کنونی (نه جنگ و نه توافق) ارزیابی می‌کنند؛ اگرچه امکان درگیری‌های نظامی محدود با هدف داغ‌نگه‌داشتن بازار جهانی نفت و حفظ سطح بالای قیمت‌های انرژی منتفی نیست که رویدادهای اخیر در بندر الفجیره از جمله نشانه‌های آن است.

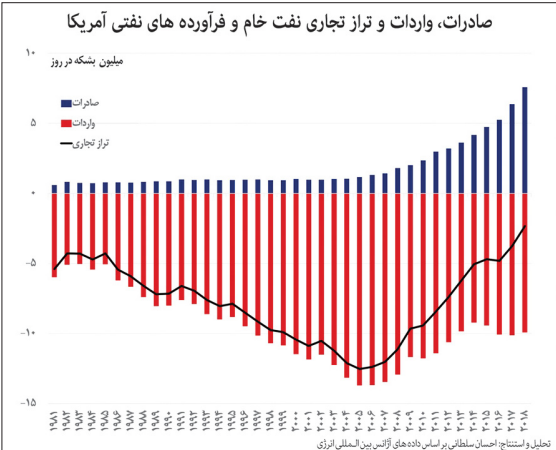
احتمال وقوع جنگ بین ایران و آمریکا بالا نیست، زیرا هدف اصلی آمریکا خارج‌کردن ایران از بازار جهانی نفت و کسب سهم این کشور و به‌دست‌آوردن دستاوردهای اقتصادی و سیاسی در سطوح بین‌المللی و داخلی آمریکاست.

البته باید توجه داشت‌ که عربستان سعودی و متحدان آن از کشاندن آمریکا به جنگ علیه ایران استقبال می‌کنند. افزایش تنش‌ها به‌واسطه اقدامات تحریک‌آمیز آمریکا قابل انتظار بوده و هست و اغلب آنها کاملا به‌واسطه تحریکات این کشور رخ داده است. ایران به‌دلیل تحریم‌های آمریکا هر روز نسبت به قیل منافع کمتری برای ازدست‌دادن دارد.

این تحریم‌ها اقتصاد ضعیف ایران را بیشتر و بیشتر تحلیل می‌برند. سناریوی محتمل دیگر شروع مذاکرات برای خروج از تحریم‌هاست که با توجه به برنامه آمریکا و شروط دشوار این کشور، حتی در صورت شروع، این مذاکرات تا دو سال آینده به نتیجه نخواهد رسید، اما فرصت‌های تبلیغاتی برای پیروزی ترامپ در انتخابات ۲۰۲۰ ریاست‌جمهوری آمریکا را تقویت می‌کند.

مخاطره و بحران پیش‌روی ایران، بیش از آنکه جنگ نظامی باشد، جنگ اقتصادی است، نئولیبرال‌های آمریکایی با بهانه مبارزه با تروریسم و قدرت‌طلبی ایران، با اهرم تحریم‌ها (و برخلاف اصول تجارت آزاد) در حال تسخیر بازارهای نفتی ایران و کسب صدها میلیارد دلار درآمد از باج‌خواهی کشورهای عربی منطقه هستند و در همین شرایط نئولیبرال‌های داخلی با استفاده ابزاری و گزینشی از مبانی اقتصاد بازار (آن هم در شرایط بس نامتنااسب و نامتعارف تحریم و جنگ اقتصادی) زمینه وقوع بزرگ‌ترین شوک تاریخی ارز

با افزایش نزدیک به چهار برابری نرخ ارز، نرخ تورم سه‌رقمی، کمبود کالاها ی اساسی، خروج سرمایه (ارز) با تحت عنوان صادرات کالاها) و تشدید رکود را فراهم کردند و در نتیجه، با بی‌ثبات‌کردن اقتصاد کلان، هرج‌ومرج اقتصادی و نارضایتی عامه مردم، اهداف داخلی آمریکا از تحریم‌ها را محقق کردند. نخله اقتصادی نئولیبرال وطنی که به جریان اصلی سیاست‌گذار در اقتصاد ایران تبدیل شده است، هیچ‌گاه اخذ مالیات یا بازگشت بخشی از درآمدهای بادآورده ۵۰۰ هزار میلیارد تومانی کاسیان تحریم‌های نفتی اخیر را مطرح نکرد و برای تأمین منابع مالی دولت آدرس افزایش قیمت بنزین و کالاهای اساسی را می‌دهد که قطعا بنزین بر شعله نارضایتی‌های

نمودار روند صادرات، واردات و تراز تجاری نفت خام و فرآورده های نفتی آمریکا از اوت ۲۰۰۷ تا اوت ۲۰۱۸

اقتصادی مردم و به‌ویژه طبقات متوسط و گروه‌های کم‌درآمد جامعه است. آمریکا با اجرای تحریم‌ها از یک سو به اهداف تجاری خود در بازار جهانی نفت نائل شده و از سوی دیگر با اعمال فشار اقتصادی درصدد فروپاشی کامل اقتصاد ایران است. سیاست نئولیبرالی مالیات‌تورمی با فشار بی‌امان بر کسره طبقات پایین و متوسط، کاهش مصرف و سقوط سطح معیشت خانوارها را در پی دارد که چنانچه تجربه شده، هیچ دستاوردی جز تشدید رکود-تورمی- نابودی طبقه متوسط، بالا رفتن جمعیت فقیر و حاشیه‌نشین و افزایش شدید نارضایتی‌ها به‌دنبال نداشته است.

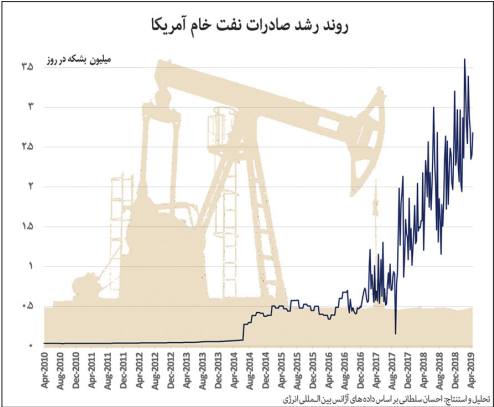
سیاست اخذ مالیات‌تورمی در جهت اعمال فشار هرچه‌بیشتر بر عامه مردم است. راهکارهای متعدد و متنوعی برای مقابله با تحریم‌ها و تاب‌آوری اقتصاد ایران تاکنون ارائه شده که به‌دلیل منافع ائتلاف غالب همواره نادیده گرفته شده است.

در زیر به چند مورد اشاره می‌شود: ۱. تهیه برنامه اقتصادی «سه‌ساله» مقابله با تحریم‌ها و افزایش تاب‌آوری جامعه در برابر تحریم‌ها، شامل منابع و مصارف ارزی، صادرات و واردات کالاها و خدمات، رونق تولید (با تأکید بر صنایع خرد، کوچک و متوسط)، درآمد و مخارج دولت، قیمت مواد خام و انرژی و فروش مواد اولیه تولیدی، بنگاه‌های بالادستی، اخذ مالیات به‌ویژه از درآمدهای رانتی و سوداگری و دلالتی، حمایت از صادرات کالاها یا ارزش افزوده، ایجاد اشتغال، مبارزه با تاجرایی‌های ناموجه و فقر کمرشکن

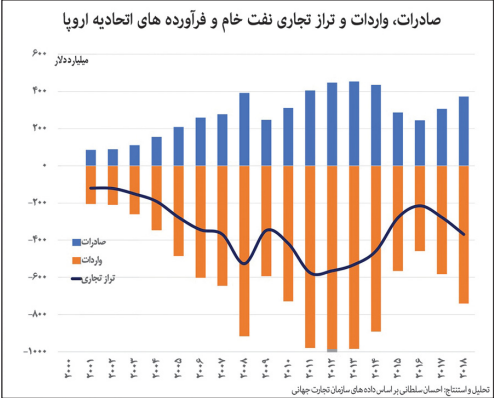
۲. مدیریت و کنترل خروج سرمایه (و صادرات سرمایه به‌صورت کالا) از کشور به‌ویژه ممنوعیت خروج کالاها و اقلام اساسی و واردات کالاها و اقلام غیرضروری

۳. اخذ مالیات از صاحبان رانت‌ها و درآمدهای کلان، به‌جای اخذ مالیات‌تورمی از طبقات پایین و متوسط ۴. استفاده از ظرفیت‌های صنعتی کشور در جهت تولید کالاهای مورد نیاز از طریق مشارکت بین دولت-تشکل‌ها و تولیدکنندگان ۵. اختصاص بخشی از رانت منابع صنایع بالادستی به صنایع پایین‌دستی در جهت رونق تولید و تنوع‌بخشی به سید صادراتی و اجتناب از خام‌فروشی (صادرات کالاهای صنعتی نهایی به‌جای مواد خام و اولیه) و توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط با توجه به ظرفیت‌های منطقه‌ای به‌ویژه در مناطق محروم کشور ۶. خروج دولت از انفعال اقتصادی و مقابله با فساد و تسخیرشدگی دولت توسط گروه‌های پرنفوذ رانتی

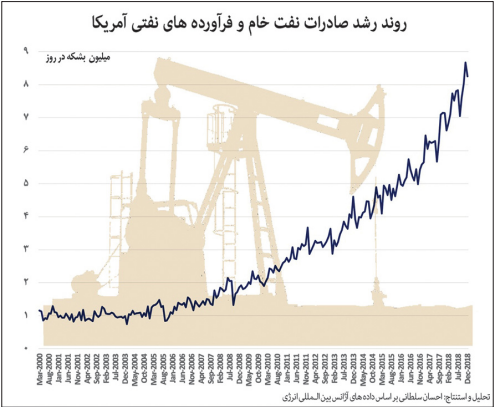
۷. مبارزه با فساد و رانت و به‌ویژه فساد و رانت ناشی از شرایط تحریمی و جنگ اقتصادی

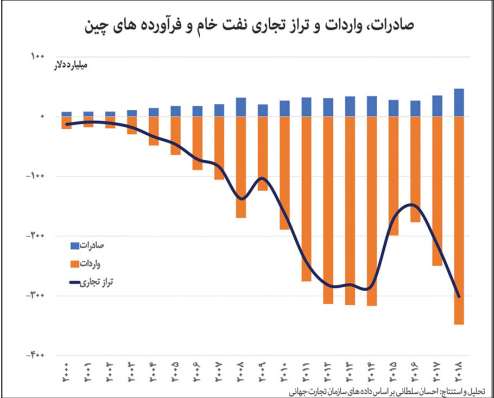
نمودار روند صادرات، واردات و تراز تجاری نفت خام و فرآورده های نفتی آمریکا از اوت ۲۰۱۰ تا اوت ۲۰۱۸

نمودار صادرات، واردات و تراز تجاری نفت خام و فرآورده های نفتی آمریکا از اوت ۲۰۱۰ تا اوت ۲۰۱۸

نمودار روند صادرات، واردات و تراز تجاری نفت خام و فرآورده های نفتی آمریکا از اوت ۲۰۰۷ تا اوت ۲۰۱۸

نمودار روند صادرات، واردات و تراز تجاری نفت خام و فرآورده های نفتی آمریکا از اوت ۲۰۰۷ تا اوت ۲۰۱۸

خبر

هما چقدر ارز دولتی گرفت؟

● هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما) از فروردین سال ۹۷ تا اوایل اردیبهشت امسال در چهار مرحله ارز دولتی دریافت کرده است.به گزارش تسنیم، بر اساس آمار فهرست دریافت‌کنندگان ارز نیمایی و دولتی بانک مرکزی، هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران در بازه زمانی فروردین سال گذشته تا ۱۱ اردیبهشت ماه امسال در چهار مرحله ارز دولتی دریافت کرده است. ایرلاین ملی در یک مرحله ۱۰۵ میلیون درهم امارات ارز دولتی دریافت کرده است به عبارت دیگر حدود شش میلیارد تومان.ایران‌ایر در دو مرحله دیگر نیز به ترتیب ۲۷۸هزارو ۵۱۲ یورو و ۴۹۹هزارو ۹۹۸ یورو ارز دولتی دریافت کرده که جمع این دو عدد ۷۷۸هزارو ۵۱۰ یورو معادل حدود ۱۳ میلیارد تومان است. این شرکت همچنین پنج‌میلیون‌و۹۱۸هزارو ۸۲۷ روبل جدید روسیه به نرخ ارز دولتی دریافت کرده است.مطابق لیست بانک مرکزی هواپیمایی زاگرس نیز در بازه زمانی فروردین ۹۷ تا ۱۱ اردیبهشت ماه امسال در ۱۲ مرحله بالغ بر شش‌میلیون‌و۹۹۶هزارو ۲۲ یورو ارز دولتی دریافت کرده است.بر این اساس هواپیمایی زاگرس در مرحله اول ۹۵۰ هزار یورو، در مرحله دوم ۹۵۵ هزار یورو، در مرحله سوم ۱۵۰ هزار یورو، در مرحله چهارم ۵۰ هزار یورو، در مرحله پنجم، ششم، هفتم، هشتم، نهم و دهم به ترتیب ۳۰۰ هزار، ۸۰ هزار، ۸۰ هزار، یک میلیون، ۶۸۵ هزار یورو و ۹۸۰ هزار یورو ارز با نرخ دولتی دریافت کرده است.این ایرلاین در مراحل یازدهم و دوازدهم نیز به ترتیب ۵۴۶هزارو ۲۲ یورو و یک میلیون یورو ارز دولتی و در مجموع حدود ۱۱۶ میلیارد تومان ارز دولتی دریافت کرده است.

رویترز: محموله ۱۳۰هزار تنی نفت ایران به چین رسید

● رویترز در گزارشی تأییدشده نوشت: نفت‌کشی حاوی نفت خام ایران به مقصد خود در یک بندر چینی رسید و محموله ۱۳۰هزارتنی خود را در تانکرهای ذخیره تخلیه کرد.این کار برخلاف تحریم‌های آمریکا علیه ایران پس از لغو معافیت‌های واردکنندگان نفت ایران توسط واشنگتن است. تخلیه این محموله ۱۳۰هزارتنی نفت خام توسط پایانه ذخیره نفت در ژوسان تأیید شده است. ولی یک مقام رسمی این خبر را رد کرد و گفت چهار سال است که هیچ نفتی از ایران در این بندر تخلیه نشده است.صادرکنندگان نفت ایران از ۲۰۱۸ برای دوزدن تحریم‌ها از روش‌های مختلفی مثل انتقال کشتی به کشتی محموله‌ها در دریا و دستکاری مدارک به نام عراق استفاده کرده‌اند. ظاهرا نفت‌کشی که در ژوسان تخلیه شده، دارای مدارک جعلی بوده است .این خبر زمانی منتشر شد که درگیری بین آمریکا و چین دوباره بالا گرفته است.

افزایش روند تخلیه و ترخیص کالاهای اساسی

● در نشست مشترک با نمایندگان وزرای اقتصادی در مجتمع بندری امام خمینی (ره)، تمهیدات لازم برای تسریع در روند خروج کالاهای اساسی اتخاذ شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان بنادر و دریانوردی، در نشست مشترک با معاونان وزرای جهاد کشاورزی، اقتصاد (گمرک) و راه و شهرسازی مشکلات و کلوگه‌های خروج کالا از بندر امام بررسی شد. در پایان این جلسه تصویب شد که تأمین کامیون در روزهای آینده متناسب با میزان بار و خروج آن از بندر باشد. دومین مصوبه، به‌یمن امکانات توسط اپراتورها و انبارها برای پاسخ‌گویی مناسب به تعداد کامیون‌های متقاضی بار به منظور کاهش صف انتظار آنها بود. سومین مصوبه نشست مشترک نمایندگان وزارتخانه‌های اقتصادی، تجمیع آزمایش‌های بهداشت و استاندارد بود و چهارمین، اخذ مصوبه خاص برای محمولات روغن خوراکی با هدف کاهش مدت زمان ماندگاری آنها. همچنین تشریک مساعی گمرک برای بهره‌گیری هم‌زمان از حمل یکسره در کنار حمل به انبار در پای کشتی‌ها پنجمین راهکاری بود که اتخاذ شد. در این نشست مشترک، هدایت بخشی از کشتی‌های سایز بزرگ به بنادر شهید رجایی و چابهار به منظور بهره‌گیری از ظرفیت انبارهای نگهداری آنها تصویب شد. هفتمین مصوبه؛ هماهنگی بین صاحبان کالا و شرکت راه‌آهن برای افزایش سهم حمل‌ونقل ریلی بود. محمد راستاد، مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی در حاشیه بازدید نمایندگان برخی از وزارتخانه‌ها از بندر امام، گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون میزان تخلیه کالای اساسی به بیش از ۲٫۵ میلیون تن رسیده (رشد بیش از ۷۰ درصد) است و بنابراین ضرورت دارد فرایند ورود، تخلیه و خروج کالای اساسی تسریع شود و در نهایت شاهد افزایش بهره‌وری عملیات در مجتمع بندری امام خمینی (ره) باشیم.

واردات غذای سگ و گربه به کشور ۵ برابر شد

● تسنیم: درحالی‌که آمار گمرکات کشور نشان‌دهنده واردات بیش از یک میلیون دلار غذای سگ و گربه در فروردین امسال است، آمار واردات این اقلام در مدت مشابه سال قبل حاکی از آن است که واردات غذای سگ و گربه در نخستین ماه امسال پنج برابر سال قبل شده است.